

La polèmica Bolonya

Anna de la Salut Martí

L'any passat es va iniciar tota una polèmica sobre l'anomenat Pla Bolonya. Milers d'estudiants s'han manifestat des de llavors contra el nou pla d'estudis reivindicant una "educació pública i de qualitat". Però, en què consisteix el Pla Bolonya i que comportarà als futurs estudiants?

El Pla Bolonya consisteix en un procés de reforma de l'ensenyament universitari a nivell europeu. Aquest pla, també anomenat Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), es va començar a gestar l'any 1999 a Bolonya. Els diferents governs de la Unió Europea es plantegen aquest nou pla d'estudis per convergir el nivell educatiu de les diferents universitats europees i així millorar l'ensenyament. Així doncs, en un principi sembla bona idea igualar l'educació europea. Però tot i així, hi ha una sèrie de qüestions de rerafons que són les que més afecten als estudiants i per les quals s'estan fent tantes manifestacions i protestes.

Per començar, amb l'EEES es creen dos nivells d'estudi. Per una banda, hi ha els graus que tindrien una durada d'entre tres i quatre anys i servien per assolir uns coneixements bàsics per tal de poder-se integrar en el món laboral. En segon lloc hi ha els postgraus, que serien com les especialitzacions de les carreres actuals. Però per accedir als postgraus, s'ha de fer un examen d'evaluació general del grau. Si se suspèn aquesta prova no es poden continuar els estudis, encara que es tinguin totes les assignatures aprovades. A més, les Universitats podran escollir els alumnes de postgrau, segons criteris propis i això suposarà la distinció entre universitats de primera i universitats de segona. Per altra banda hi ha un altre element important a tenir en compte: la despesa econòmica d'aquest segon cicle rondarà els 6000 euros i molts estudiants no podran assumir-la.

En segon lloc, el Pla Bolonya comporta l'establiment dels Crèdits Europeus (ECTS). Actualment, un crèdit universitari equival a seixanta hores de classe. En canvi, amb els nous crèdits europeus, un crèdit es mesurarà pel nombre d'hores que l'estudiant dediqui a l'assignatura comptant la feina a classe (pràctiques, seminaris, tutories, exàmens...) però sobretot la feina que fa l'alumne pel seu compte.

Per altra banda, l'EEES estableix una estreta relació amb el món laboral i s'estableix que els estudis tinguin en relació amb la borsa de treball. Per això, s'eliminaran les carreres que no siguin "rentables". A més, la meitat dels crèdits de cada assignatura seran activitats fora de la universitat, com per exemple pràctiques en empreses privades, on els estudiants treballaran sense remuneració econòmica al llarg del grau.

Aquestes mesures han provocat l'enuig de gran part de l'alumnat d'arreu d'Europa. Per una banda, es queixen de la relació que s'estableix amb el mercat laboral ja des del primer cicle perquè el grau no dóna una formació especialitzada i moltes persones entraran a treballar directament, sense haver assolit els coneixements necessaris per a ser un treballador competent. A més del ràpid accés al mercat laboral, l'elevat preu dels postgraus farà que aquests no siguin accessibles a tothom i que la universitat pública sigui cada cop més privada. Molts no podran seguir els seus estudis perquè no seran capaços d'assolir la gran despesa econòmica que suposa. A més, l'Estat no subvencionarà amb cap tipus de beca els postgraus perquè es considera que els estudis bàsics ja et donen una posició dins el món laboral. Així doncs, moltes persones hauran de demanar crèdits a entitats bancàries per tal d'assolir un bon nivell acadèmic (fet que suposa una contradicció, ja que estem parlant d'universitats públiques). Per altra banda, s'eliminaran totes aquelles carreres que no siguin "rentables" en el mercat de treball, i això suposarà la desaparició de moltes carreres, sobretot de l'àmbit de lletres. Aquest fet significa retallar el dret d'estudiar el que es vulgui, al marge de la demanda del mercat que no té res a veure amb l'elecció i els gustos que pugui tenir cada individu. Finalment, la metodologia adoptada afecta també als professors ja que veuran retallades les seves possibilitats perquè es planteja una reducció tant de temps com de continguts i una metodologia docent "única" per a tots.

Està clar que el Pla Bolonya comporta perjudicis per a gran part dels estudiants i professors, però també és cert que té beneficis. La idea d'unificar i igualar l'educació arreu d'Europa és prou bona però cal escoltar les queixes i les propostes dels estudiants, ja que ells són els primers interessats en tenir un sistema educatiu de qualitat, adequat a les seves necessitats. Així doncs, cal dialogar per tal de combinar els interessos de tots aquells que formen la universitat i sobretot construir una educació pública adequada a l'època en que vivim, que sigui accessible a tothom i de bona qualitat.